

Водич за FSC™ ланац надзора

Кредибилитет и транспарентност ланца снабдевања

ЈУН 2022

FSC® F000217

Садржај

- 03. FSC ланац надзора
- 04. Зашто бити сертифициован
- 05. Ко треба да буде сертифициован
- 06. Укључени субјекти
- 07. Како постати носилац сертификата
- 08. Општи захтеви
- 11. Алати за мала предузећа
- 12. Коришћење FSC ознака
- 13. On-product означавање
- 13. Off-product промоција
- 14. Додатни логотипи

ЗА ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА О СЕРТИФИКАЦИЈИ ЛАНЦА НАДЗОРА ПОСЕТИТЕ ВЕБ САЈТ ADRIA-BALKAN.FSC.ORG/SR/LANAC-NADZORA И ПРЕУЗМИТЕ СТАНДАРД.

FSC ланац надзора

FSC ланац надзора (ЦоЛЦ) је ланац снабдевања материјала и производа из шумских извора (или од места где се материјал поново користи, у случају рециклираног материјала) до крајњег корисника или места где се производ продаје са FSC изјавом на пратећим документима о продаји и/или до места где је завршена прерада производа и готов производ је означен FSC ознаком (СЛИКА 1).

Сертификација ланца надзора је кредибилан и транспарентан алат који уз помоћ међународно признатих стандарда гарантује следљивост материјала из FSC сертификованих шума кроз све фазе набавке, обраде, размене и дистрибуције унутар ланца снабдевања. Поседовање важећег FSC сертификата ланца надзора је предуслов да организација може да продаје FSC сертификоване производе; на овај начин организација може гарантовати да материјали из шумских извора који су саставни део производа од дрвета, производа који садрже дрвна влакна (целулоза и папир), као и недрвних шумских производа (бамбус, плута и др.) потичу из шума којима се газдује правилно и на еколошки, друштвено и економски одговоран начин.

СЛИКА 1. ЛАНАЦ СНАБДЕВАЊА ШУМА-ДРВО СЕРТИФИКОВАН ПРЕМА FSC СТАНДАРДУ

Зашто бити сертифицикован

FSC сертификација се користи као стратешка и конкурентска предност за компаније које желе да приступе зеленом сегменту тржишта диференцирањем своје понуде и као алат за имплементацију корпоративне друштвене одговорности (ЦСР). Сертификат ланца надзора је такође стратешки и профитабилан избор за подршку усаглашености са одређеним законским захтевима који се односе на законитост дрвета (нпр. Уредба ЕУ бр. 995/2010, тзв. ЕУТР).

FSC такође гарантује видљивост компанија на међународном нивоу помоћу различитих алата као што су међународна база података FSC сертификације (fsc.org/en/fsc-public-certificate-search) i Marketing Toolkit (marketingtoolkit.fsc.org), онлајн платформа за преузимање логотипа и графике за исправну и ефикасну употребу новог бренда Forests For All Forever, допуњена смерницама и практичним примерима за креирање структуриране и ангажоване комуникације са крајњим потрошачима.

30. јуна 2022. број издатих сертификата ланца надзора у Адриа-Балкан региону износио је 1.220, 13% више у односу на јануар 2020. године, односно 136 нових сертификата.

СЛИКА 2. ДИСТРИБУЦИЈА СЕРТИФИКАТА ЛАНЦА НАДЗОРА У АДРИА-БАЛКАН РЕГИОНУ (ЈУН 2022)

Тко треба да буде сертификован

Компаније које купују сировине, полупроизводе или производе са FSC сертификатом (нпр. трупци, панели, врата, рамови, целулоза, ролне папира, текстилни производи, итд.) и који желе да продају своје производе као FSC сертификоване производе морају бити сертификовани од стране акредитованог сертификационог тела.

Власништво над материјалом је стога предуслов, заједно са спремношћу да се издају „FSC изјаве“ у продајним документима (без обзира да ли је материјал обрађен или не) и/или обрадом самог материјала, укључујући обележавање FSC ознакама.

Поседовање важећег FSC сертификата је неопходан услов за продају FSC сертификованих производа, као и за обележавање производа FSC ознакама. За ову сврху није довољна куповина сертификованих сировина и производа од добављача који поседују важећи FSC сертификат. Могуће је очувати следљивост материјала унутар ланца снабдевања само ако је цео ланац надзора континуирано покривен сертификатима: једна несертификована „карика“ је довољна да се прекине ланац надзора.

FSC сертификат није потребан за организације које нуде услуге сертификованим организацијама без преузимања власништва над сертификованим производима.

СЛИКА 3. ВИСОКИ ЕКОЛОШКИ СТАНДАРДИ, СЛУШАЊЕ И УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА И ЕКОНОМСКА ОДРЖИВОСТ ЧИНЕ FSC КРЕДИБИЛНИМ И РИГОРОЗНИМ СИСТЕМОМ СЕРТИФИКАЦИЈЕ ШУМА. ЗБОГ ТОГА КУПОВИНА FSC СЕРТИФИКОВАНИХ ПРОИЗВОДА ИМА БЕЗБРОЈ ПРЕДНОСТИ ЗА ПРЕДУЗЕЋА И ПОТРОШАЧЕ

Укључени субјекти

Да би постала носилац FSC сертификата, организација мора да испуни захтеве једног или више референтних стандарда дефинисаних од стране FSC-a (Forest Stewardship Council); у овом конкретном случају, главни документ за сертификацију ланца надзора је стандард FSC-STD-40-004.

Након што су њени производни процеси прилагођени захтевима регулаторних докумената, организација се оцењује (аудит) како би се утврдила усклађеност са важећим стандардима. Одговорност за издавање сертификата и спровођење годишњих надзорних аудита издатих сертификата је на сертификационим телима која су непристрасна и независна од FSC-a и међународно акредитована од стране организације Assurance Services International (ASI).

Структура и трајање аудита зависи од сложености организације: велики број производних локација и сложеност производних процеса могу захтевати сложеније процедуре аудита.

Овај систем, назван „систем треће стране“, спречава сукоб интереса између FSC-a, сертификованих предузећа и њихових сертификационих тела.

СЛИКА 4. УЧЕСНИЦИ У ПРОЦЕСУ СЕРТИФИКАЦИЈЕ

Како постати носилац сертификата

1. Преузмите референтни стандард

Стандард FSC-STD-40-004 Сертификација ланца надзора је референтни стандард за организације које желе да буду сертифициване. Додатни стандард FSC-STD-40-004а показује исправан начин идентификације и систематску поделу сертифициваних производа.

2. Ако је потребно, контактирајте квалификованог саветника

Да би допринела интегритету и квалитету система, FSC Италија промовише саветодавне услуге сертификације које нуде квалификовани саветници. На веб сајту adria-balkan.fsc.org/sr/baza-podataka/kvalifikovani-savetnici наћи ћете списак саветника који вам могу помоћи да се припремите за аудит.

3) Изаберите акредитовано сертификационо тело

Сертификационо тело ће од вас тражити да пружите неке основне информације о систему управљања и обиму FSC сертификата како би се сачинила процена трошкова повезаних са активностима аудита. На веб сајту adria-balkan.fsc.org/sr/baza-podataka/akreditovana-sertifikaciona-tela наћи ћете листу сертификационих тела која послују у Адриа-Балкан региону.

4) Будите у складу са захтевима стандарда

Организација се мора припремити за инспекцијску посету сертификационог тела *. Због тога ће морати да примењују FSC систем са процедурама које су у складу са захтевима наведеним у стандарду који се користи.

5) Подржите аудит

Организације које желе да буду сертифициване морају проћи аудит. Након позитивног резултата аудита, издаје се сертификат који важи 5 година. Штавише, сертифициване организације морају да прођу годишње надзорне аудите и, на крају петогодишњег периода, аудит да би обновили сертификат.

---

* У зависности од структуре организације и производних процеса, може бити потребно или корисно упућивање на додатне стандарде: FSC-STD-50-001, FSC-STD-40-003, FSC-STD-40-007 и FSC-STD-40-005.

Општи захтеви

Општи захтеви за управљање, имплементацију и контролу ланца надзора обухватају различите фазе производног процеса: од куповине сировина и/или материјала потребних за производњу до њиховог пријема и складиштења, од њихове обраде до накнадне продаје и дистрибуције. Свака фаза од једне до друге карике у ланцу надзора почиње стицањем власништва над производима (куповином) и завршава продајом истих и/или њиховим комплетирањем и обележавањем.

1. Контрола квалитета

Одговорност Организација мора именовати представника менаџмента који има општу одговорност и овлашћења за потребе корпоративне усклађености са захтевима сертификације.

Процедуре Организација мора развити, имплементирати и континуирано ажурирати скуп процедура у вези са захтевима за сертификацију у погледу обима сваког сертификата. Обим је дефинисан производима који се сертификају („групе производа“), локацијама и активностима које подлијежу процени од стране сертификационог тела, уз стандарде сертификације на основу којих се ови елементи процењују.

Обука Организација мора да одреди кључно особље одговорно за имплементацију система управљања ЦоЦ-ом и да их адекватно образује како би осигурала њихову компетентност за спровођење оперативних процедура.

Записи Организација мора да води потпуну и ажурну евиденцију о сваком документу који доказује њену усклађеност са стандардима сертификације (нпр. процедуре, производи, обука, куповина и продаја, годишњи прегледи количина, употреба FSC ознака, добављачи и подизвођачи).

Посвећеност FSC вредностима Организација се мора посветити и показати своју посвећеност FSC вредностима потписивањем Политике придруживања са FSC-ом (FSC-POL-01-004).

FSC основни захтеви за рад Спровођењем политике и испуњавањем самопроцене, организација мора да покаже да је у складу са оним што је дефинисано главним универзалним конвенцијама Међународне организације рада (МОП). За више информација посетите веб сајт: adria-balkan.fsc.org/sr/lanac-nadzora/fsc-osnovni-zahtevi-za-rad

Здравље и безбедност на раду Организација мора да покаже своју посвећеност обезбеђивању здравља и безбедности радника (у складу са одредбама релевантних закона).

Рекламације и неусаглашени производи Организација мора адекватно да размотри све примљене жалбе у погледу сопствене усклађености са примењивим захтевима сертификације. Такође мора имати успостављене процедуре како би се осигурало да се неусаглашени производи не продају грешком са FSC изјавом.

Верификација трансакције и верификација влакана Организација мора да подржи своје сертификационо тело у верификацији исправности својих излазних FSC изјава, као и у верификацији усаглашености FSC излазних изјава са улазним изјавама пословних партнера организације (верификација се не примењује на економске аспекте). Такође, организација мора бити спремна за сваку инспекцију влакана, испоруку узорака и примера материјала и производа на захтев.

Усклађеност са законима о легалности дрвета Организација мора да обезбеди да су њени производи са FSC сертификатом у складу са важећим законодавством о легалности дрвета (нпр. Уредбом (ЕУ) бр. 995/2010, такозваном ЕУ Уредбом о дрвету, ако је примењиво). Стандард обезбеђује прописане и процедуралне индикаторе који помажу компанијама да испуне законске захтеве.

2. Групе производа

Организација мора да одреди шта намерава да производи под FSC сертификацијом, припремајући и ажурирајући листу својих „група производа“. Групе производа одговарају скуповима производа који деле основне улазне и излазне карактеристике и који се стога могу комбиновати у сврху контроле количине, изјава и обележавања. Идентификација одређеног типа производа прати општи систем класификације производње који је навео FSC у FSC-STD-40-004a.

3. Куповина

Организација мора осигурати да се у групама сертифицираних производа користе само дозвољени улазни материјали (према различитим категоријама материјала како је предвиђено FSC шемом). У том циљу, организација мора да верификује продајну и/или испоручну документацију својих добављача и да обезбеди, кроз јавну базу FSC сертификације, да претходне карице у ланцу надзора нису прекинуте.

4. Пријем и складиштење материјала

Материјал намењен за употребу у FSC групама производа мора бити јасно препознатљив и одвојен од других несертификованих и неодговарајућих улазних материјала за FSC групе производа.

5. Контрола количине

Организација мора да идентификује главне кораке обраде који укључују промену материјала у смислу запремине или масе, наводећи релативни фактор конверзије за сваки корак обраде или за све кораке обраде заједно. Годишње количине улаза и излаза морају бити међусобно конзистентне и адекватни докази морају бити обезбеђени кроз годишње извештаје и сажетке количина. Постоји неколико контролних система који се могу користити за одређивање количине производа који се могу продати са FSC изјавом.

6. Продаја и испорука

Током фазе продаје и у продајним документима, организација мора да обезбеди елементе корисне за доказивање сертификације једног или више производа, чиме се даје континуитет ланцу надзора.

7. Обележавање и коришћење заштићених ознака

Није обавезно означавање FSC сертифицираних производа FSC ознакама; међутим, означавање је стратешки избор који наглашава сертификацију производа и преноси посвећеност организације својим купцима и крајњим потрошачима. Тип FSC ознаке мора увек одговарати FSC изјави која се налази на продајној документацији; производ не сме да носи карактеристичне ознаке и логотипе других шема сертификације шума.

Алати за мала предузећа

FSC је развио посебне алате за поједностављени процес сертификације за мала предузећа.

Групна сертификација

Групна сертификација омогућава малим независним предузећима да се удруже под једним сертификатом којим управља централна канцеларија. Заинтересоване компаније се могу пријавити за придруживање постојећој групи или формирати нову. Ова категорија укључује:

- предузећа са 15 или мање запослених, **или**
- са укупним годишњим прометом од 1.000.000 долара или мање, **и**
- са седиштем у истој држави.

СЛИКА 5. ОРГАНИЗАЦИЈА ГРУПНЕ СЕРТИФИКАЦИЈЕ

Коришћење FSC заштитних знакова

Постоје 4 FSC ознаке:

FSC™

АКРОНИМ „FSC“

Forest Stewardship Council™

ПУНИ НАЗИВ 'FOREST STEWARDSHIP COUNCIL'

БРЕНД 'FORESTS FOR ALL FOREVER'

ЛОГОТИП СА КВАЧИЦОМ И СТАБЛОМ
(‘CHECKMARK-AND-TREE’)

СЛИКА 6. FSC АКРОНИМ, НАЗИВ FOREST STEWARDSHIP COUNCIL, ЛОГОТИП СА СТАБЛОМ И БРЕНД FORESTS FOR ALL FOREVER СУ РЕГИСТРОВАНЕ ЗАШТИЋЕНЕ ОЗНАКЕ. МЕЂУТИМ, ЊИХОВО КОРИШЋЕЊЕ МОЖЕ БИТИ ОДОБРЕНО И НОСИОЦИМА FSC СЕРТИФИКАТА И ОНИМА КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ИХ КОРИСТЕ У ИНФОРМАТИВНЕ/ПРОМОТИВНЕ СВРХЕ, ПУТЕМ УСЛУГЕ ИЗДАВАЊА ЛИЦЕНЦЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ FSC ЗАШТИЋЕНИХ ОЗНАКА ПОД НАЗИВОМ TSP (TRADEMARK SERVICE PROVIDER).

FSC ознаке се могу користити у одређеним графичким комбинацијама које се разликују у зависности од контекста у којем се користе: на пример, „ознаке на производу“ се могу поставити на сертифициване производе (on-product), док се „промотивни панел“ може поставити на друге медије осим на саме производе (off-product, нпр. каталози, веб-сајт, итд.). Компаније могу да изаберу да означавају сертифициване производе или да промовишу FSC бренд у погледу њиховог статуса сертификације, приступањем Порталу за заштићене ознаке trademarkportal.fsc.org/portal/login.php.

Означавање on-product

Само сертифициване компаније могу да користе FSC ознаке на својим производима. Организације које одлуче да обележавају своје производе морају да поштују захтеве стандарда FSC-STD-50-001, који даје прецизне графичке смернице за употребу. У оквиру ових захтева, ознаке се могу разликовати по облику, језику и бојама.

FSC ознаке омогућавају разликовање сертифициваних производа кроз три различите категорије материјала на основу састава самих производа.

Код лиценце приказан на FSC ознаци припада компанији одговорној за обележавање (може се пратити у јавној бази података FSC сертификације [fsc.org/en/fsc-public-certificate-search](https://www.fsc.org/en/fsc-public-certificate-search)) а може бити предмет уговора између сертифициваног добављача и купца.

FSC 100%

За производе који се састоје од улазних материјала из искључиво FSC сертифициваних шума.

FSC РЕЦИКЛИРАНО

За производе који се састоје искључиво од рециклираних и поново коришћених улазних материјала.

FSC МЕШАВИНА

За производе који се састоје од различитих категорија улазних материјала (не мање од 70% сертифициваних материјала и рециклираних и/или контролисаних материјала).

Off-product промоција

Поред самог означавања производа, сертификоване организације могу да користе FSC ознаке и графику да промовишу свој статус FSC сертификоване организације и своје сертификоване производе на разним медијима.

Ознака одговорног
шумарства

Промотивни панел

Промотивни панел се мора користити ван сертификованих производа. Приказује логотип („checkmark-and-tree“) и FSC акроним, веб-сајт FSC Интернационал, код организације и промотивну декларацију „Ознака одговорног шумарства“, и прати иста графичка правила дефинисана за ознаке на производима.

Промотивни панел се може уметнути у каталоге, брошуре, веб-сајт, продајна места и друге промотивне материјале за промовисање продаје сертификованих производа (нпр. са ознаком „Затражите наше FSC сертификоване производе“) или за информисање купаца и потрошача о FSC сертификацији.

Додатни логотипи

Постоје додатни логотипи који се могу користити заједно са ознакама на производу и промотивним панелима, али не и уместо њих, како би се визуелно побољшала порука и вредности повезане са FSC брендом за одговорно газдовање шумама.

FSC логотип

Логотип „checkmark-and-tree“, заједно са FSC акронимом, је први и „најтрадиционалнији“ од додатних логотипа. Као такав, може се користити и на производу и ван њега, све док је FSC ознака на производу или промотивни панел присутан на производима или на графичкој подршци.

Бренд ‘Forests For All Forever’

Развој Глобалног плана позиционирања бренда подстакао је FSC да уведе нови бренд Forests For All Forever 2014. године, дизајниран да допре до све публике, посебно до крајњих потрошача, са својом поруком бриге о шумама за све, заувек.

Као и логотип „checkmark-and-tree“, бренд Forests For All Forever је додатни логотип који се може користити у комбинацији са ознаком на производу или промотивним панелом. Захтеви за коришћење бренда Forests For All Forever налазе се у стандарду FSC-TD-50-001.

Да би подстакао прихватање бренда Forests For All Forever од стране компанија, FSC је креирао скуп графичких алата, смерница и подешавања изгледа који ће усмеравати компаније у креирању појединачних промотивних порука или потпуне комуникационе кампање за крајње кориснике.

Доступни логотипи и маркетиншки алати могу се преузети са FSC Marketing Toolkit платформе (marketingtoolkit.fsc.org) посвећене бренду Forests For All Forever, којој се може приступити са истим подацима за пријаву као и за FSC Портал за заштитне знакове.

СЛИКА 7. НОВИ СЛОГАН FORESTS FOR ALL FOREVER ПОМАЖЕ У АФИРМАЦИЈИ ВИЗИЈЕ FSC-A – ОЧУВАЊЕ СВЕТСКИХ ШУМА ЗА БУДУЋЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

FSC™ Италија, за Адриа-Балкан регион

Via Ugo Foscolo 12
35131 - Padova
T +39 (0) 049 8762749
M i.hederic@it.fsc.org
adria-balkan.fsc.org/sr